

Persbericht FRA

Wenen, 27 januari 2014

Burgers hebben doeltreffende en toegankelijke bescherming nodig tegen inbreuken op de gegevensbescherming

Overal in de EU zijn personen het slachtoffer van inbreuken op de gegevensbescherming als gevolg van het wijdverspreide gebruik van informatie- en communicatietechnologieën door openbare en particuliere instanties. De meeste inbreuken houden verband met activiteiten op internet, direct marketing en videobewaking. Uit het nieuwste rapport van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA), ‘*Access to data protection remedies in the EU Member States*’ (Toegang tot voorzieningen in rechte bij inbreuken op de gegevensbescherming in de lidstaten van de EU), komt naar voren dat slachtoffers te weinig inzicht hebben in en zich weinig bewust zijn van gegevensbescherming en de instanties die er zijn om hen te helpen. De rapportbevindingen onderstrepen ook de dringende noodzaak van de inwerkingtreding van de herziene gegevensbeschermingsregels van de EU.

“Tegenwoordig is het al te gemakkelijk om persoonsgegevens van Europese burgers te verzamelen en te misbruiken. Deze rechtenschending kan een grote weerslag hebben op slachtoffers van inbreuken op de gegevensbescherming,” aldus de directeur van FRA, [Morten Kjaerum](#). *“Het is hoog tijd om de gegevensbeschermingsautoriteiten de bevoegdheid te geven deze inbreuken te helpen aanpakken, zodat slachtoffers op adequate wijze verhaal kunnen halen.”*

“Gegevensbescherming is in de Europese Unie een grondrecht. Wij moeten ervoor zorgen dat dit recht wordt beschermd en dat de burgers het kunnen afdwingen”, stelt Viviane Reding, EU-commissaris voor Justitie en vicevoorzitter van de Europese Commissie. *“Zoals het FRA rapport laat zien, weten veel burgers momenteel niet waar ze terecht kunnen wanneer misbruik van hun gegevens is gemaakt. Dat moet beter. Met haar voorstellen voor een hervorming van de gegevensbescherming maakt de Commissie het de burgers makkelijker: zij zullen zich nog slechts tot één aanspreekpunt hoeven richten, namelijk hun plaatselijke toezichthouder voor gegevensbescherming. Zij hoeven dan niet langer het vliegtuig te nemen om een klacht te kunnen indienen, ongeacht waar in de Europese Unie het bedrijf dat hun gegevens verwerkt gevestigd is. Ik roep de ministers ertoe op het voorbeeld van het Europees Parlement te volgen en de hervorming van de gegevensbescherming snel goed te keuren om de rechten van de burgers te verbeteren.”*

Uit vraaggesprekken met slachtoffers blijkt dat de meesten zich tot gegevensbeschermingsautoriteiten wenden. Zij doen dit vaak om ervoor te zorgen dat soortelijke inbreuken niet weer gebeuren en niet zozeer om geldelijke vergoeding te verkrijgen. Alleen in uitzonderlijke gevallen stappen zij naar de rechter. Rechtsprocedures werden als te ingewikkeld, duur en tijdrovend gezien. Het gebrek aan rechtsbijstand en gegevensbeschermingsspecialisten en het feit dat gegevensbeschermingsautoriteiten en gidsorganisaties over onvoldoende middelen beschikken, werden eveneens als redenen tot bezorgdheid aangemerkt. Daarnaast zouden er te weinig informatie over gegevensbeschermingsprocedures en voorzieningen in rechte bestaan.

Het rapport geeft aan dat gegevensbeschermingsautoriteiten in de lidstaten van de EU opdracht kunnen geven tot het corrigeren van inbreuken en sancties kunnen opleggen, variërend van waarschuwingen en boetes tot het intrekken van vergunningen. De omvang en de duur van deze sancties kunnen evenwel per land aanzienlijk verschillen. In nagenoeg alle lidstaten kunnen er ook strafrechtelijke sancties worden opgelegd, in de vorm van een boete of gevangenisstraf, maar ook hierbij zijn er grote nationale verschillen in de duur van de opsluiting en de hoogte van de boete.

De meeste inbreuken op de gegevensbescherming hadden plaats via activiteiten op internet, direct marketing of videobewaking met gesloten tv-circuit. Het zijn meestal overheidsinstanties, rechtshandavingsinstanties en financiële en gezondheidszorginstellingen die verantwoordelijk zijn voor deze inbreuken. Bijgevolg ervaren slachtoffers vaak gevoelens van onzekerheid, reputatieschade of emotioneel leed.

De voorgestelde hervorming van de gegevensbeschermingsregels van de EU moet dergelijke problemen helpen oplossen. Op grond van de rapportbevindingen stelt FRA het volgende voor:

- klachtenmechanismen, zoals het bestaan en de rol van nationale gegevensbeschermingsautoriteiten, **meer onder de aandacht brengen**;
- voorzien in **opleidingen** op het gebied gegevensbescherming voor rechtsbeoefenaars, zodat zij met meer kennis van zaken advies kunnen verlenen;
- de onafhankelijkheid van **gegevensbeschermingsautoriteiten** versterken;
- gegevensbeschermingsautoriteiten **passende middelen** en bevoegdheid geven om inbreuken te verhelpen;
- maatschappelijke organisaties en onafhankelijke instanties **financieren** om slachtoffers te helpen verhaal te halen;
- **regels inzake de bewijslast vereenvoudigen**, vooral voor onlinezaken, om het voor individuen eenvoudiger te maken zaken voor de rechter of een commissie van toezicht te brengen.

Het rapport bevat een overzicht van het rechtskader en de procedures waarop men een beroep kan doen in het geval van inbreuken op de gegevensbescherming. Het geeft ook voorbeelden van ervaringen van slachtoffers en van personen die zich bezighouden met inbreuken op de gegevensbescherming, teneinde gebieden vast te stellen waarop de toegang tot voorzieningen in rechte in dergelijke gevallen kan worden verbeterd.

Om gegevensbeschermingsvraagstukken beter te helpen uitleggen, heeft FRA ook een handboek Europese jurisprudentie over gegevensbescherming gepubliceerd. Het handboek is samen met de Raad van Europa opgesteld en is bedoeld voor rechtsbeoefenaars en niet-gouvernementele organisaties die niet in gegevensbescherming zijn gespecialiseerd.

Om de rapporten te lezen, ga naar:

- [Toegang tot voorzieningen in rechte bij inbreuken op de gegevensbescherming in de lidstaten van de EU](#)

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 642

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

Opmerkingen voor de redactie:

- FRA vergeleek gegevensbeschermingswetten en -voorzieningen in rechte in alle 28 lidstaten van de EU. Daarnaast werden er vraaggesprekken gehouden met meer dan 700 personen in 16 lidstaten van de EU: Bulgarije, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Italië, Letland, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Spanje, Tsjechië en het Verenigd Koninkrijk. Onder hen waren slachtoffers van inbreuken op de gegevensbescherming, rechters en advocaten, personeelsleden van gegevensbeschermingsautoriteiten en slachtofferhulporganisaties.
- Het recht op de bescherming van persoonsgegevens is vervat in het [Handvest van de grondrechten van de Europese Unie](#).
- [De werkzaamheden van FRA op het gebied van gegevensbescherming](#), zoals eerdere rapporten, zijn te vinden op de website van FRA.
- FRA verstrekt Europese en nationale beleidsmakers op wetenschappelijk onderbouwde adviezen en draagt zo bij aan een beter geïnformeerd en doelgerichter debat en beleid over grondrechten.